C/2026/3921

1.9.2026

ODPORÚČANIE RADY

z 10. júla 2026,

k hospodárskej, sociálnej, štrukturálnej a rozpočtovej politike a politike zamestnanosti Grécka

(C/2026/3921)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1263 z 29. apríla 2024 o účinnej koordinácii hospodárskych politík a mnohostrannom rozpočtovom dohľade a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1466/97 ([1]), a najmä na jeho článok 3 ods. 3,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh ([2]), a najmä na jeho článok 6 ods. 1,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

(1) V nariadení (EÚ) 2024/1263 sa stanovujú ciele rámca správy hospodárskych záležitostí, ktorými je podporovať zdravé a udržateľné verejné financie, udržateľný a inkluzívny rast a odolnosť prostredníctvom reforiem a investícií, ako aj zabrániť nadmerným deficitom verejných financií. V uvedenom nariadení sa stanovuje, že Rada a Komisia vykonávajú mnohostranný dohľad v kontexte európskeho semestra v súlade s cieľmi a požiadavkami stanovenými v Zmluve o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ). Európsky semester zahŕňa predovšetkým formulovanie odporúčaní pre jednotlivé krajiny a dohľad nad ich vykonávaním.

(2) Komisia 25. novembra 2025 prijala stanovisko k návrhu rozpočtového plánu Grécka na rok 2026. Komisia v ten istý deň prijala na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 správu o mechanizme varovania na rok 2026, v ktorej určila Grécko za jeden z členských štátov, vo vzťahu ku ktorým bude potrebné vykonať hĺbkové preskúmanie. Komisia prijala aj odporúčanie na odporúčanie Rady týkajúce sa hospodárskej politiky eurozóny, odporúčanie na odporúčanie Rady týkajúce sa ľudského kapitálu v Európskej únii a návrh spoločnej správy o zamestnanosti na rok 2026, v ktorej sa analyzuje vykonávanie usmernení pre politiky zamestnanosti a zásad Európskeho piliera sociálnych práv. Rada 21. apríla 2026 prijala odporúčanie týkajúce sa hospodárskej politiky eurozóny ([3]) a 9. marca 2026 spoločnú správu o zamestnanosti a odporúčanie týkajúce sa ľudského kapitálu.

([1]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1263 z 29. apríla 2024 o účinnej koordinácii hospodárskych politík a mnohostrannom rozpočtovom dohľade a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1466/97 (Ú. v. EÚ L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh (Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj).

([3]) Ú. v. EÚ C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj.

(3) Komisia uverejnila 29. januára 2025 Kompas konkurencieschopnosti, čo je strategický rámec, ktorého cieľom je posilniť globálnu konkurencieschopnosť Únie v nasledujúcich piatich rokoch. Sú v ňom identifikované tri transformačné požiadavky, a to inovácia, dekarbonizácia a konkurencieschopnosť a bezpečnosť, ktoré sú kritickými piliermi udržateľného hospodárskeho rastu. Kompas konkurencieschopnosti od svojho uverejnenia poskytuje podklady pre prácu v rámci európskeho semestra, čím sa zabezpečuje, aby hospodárske politiky členských štátov boli konzistentné so strategickými cieľmi EÚ, a vytvára sa jednotný prístup k správe hospodárskych záležitostí, ktorý podporuje udržateľný rast, inováciu a odolnosť v celej Únii.

(4) Európsky semester pre koordináciu hospodárskych politík sa v roku 2026 naďalej vyvíja súbežne so záverečnou fázou vykonávania Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti (RRF) ([4]). Pre plnenie politických priorít v rámci európskeho semestra mali v posledných niekoľkých rokoch zásadný význam plány obnovy a odolnosti spolu s financovaním v rámci politiky súdržnosti, keďže tieto plány boli potrebné na účinné riešenie všetkých výziev identifikovaných v príslušných odporúčaniach pre jednotlivé krajiny vydaných v nedávnych cykloch, resp. ich významnej podskupiny, pričom odporúčania pre jednotlivé krajiny sa museli zohľadňovať v programoch financovaných z európskej politiky súdržnosti. S blížiacim sa koncom trvania Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti je nevyhnutné naďalej zachovať a rozvíjať reformy podporované a vykonávané v rámci tohto mechanizmu, vrátane zabezpečenia konzistentnosti a kontinuity medzi plánom obnovy a odolnosti a budúcimi plánmi NRP.

(5) Komisia 3. júna 2026 uverejnila správu o krajine týkajúcu sa Grécka na rok 2026. Posudzoval sa v nej pokrok, ktorý Grécko dosiahlo pri plnení odporúčaní z roku 2025, a hodnotilo sa v nej vykonávanie plánu obnovy a odolnosti Grécka. Na základe uvedenej analýzy sa v tejto správe identifikovali najnaliehavejšie výzvy, ktorým Grécko čelí. Okrem toho sa v nej posudzoval pokrok Grécka pri vykonávaní Európskeho piliera sociálnych práv a pri dosahovaní hlavných cieľových hodnôt Únie v oblasti zamestnanosti, zručností a znižovania chudoby a sociálneho vylúčenia, ako aj pokrok pri dosahovaní cieľov Organizácie Spojených národov v oblasti udržateľného rozvoja.

(6) Komisia vykonala v súvislosti s Gréckom hĺbkové preskúmanie podľa článku 5 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011. Hlavné zistenia posúdenia, ktoré vykonali útvary Komisie v súvislosti s makroekonomickou zraniteľnosťou Grécka na účely uvedeného nariadenia, boli uverejnené 20. mája 2026 ([5]). Komisia 3. júna 2026 dospela k záveru, že v Grécku už neexistujú makroekonomické nerovnováhy. V posledných rokoch sa najmä zmiernili riziká súvisiace s verejným a zahraničným dlhom, a to vďaka stabilnému rastu HDP, pričom k znižovaniu verejného dlhu prispievajú aj rozpočtové prebytky. Zároveň došlo k zlepšeniu súvah bánk a hoci deficit bežného účtu zostáva značný, vďaka jeho priaznivému financovaniu sa zmierňujú riziká vonkajšej udržateľnosti. Grécko zaviedlo príslušné reformy na zníženie svojich dlhodobých zraniteľností. Hoci pomer verejného dlhu k HDP zostáva vysoký, naďalej sa znižuje vďaka obozretnej fiškálnej politike a rastu HDP, čím sa podporuje aj zlepšenie zápornej čistej medzinárodnej investičnej pozície. Očakáva sa, že pomer verejného dlhu aj zahraničného dlhu bude ďalej klesať. Deficit bežného účtu zostáva zvýšený a podľa očakávaní by sa tento rok nemal zlepšiť, no zároveň sa očakáva, že jeho veľkú časť pokryje financovanie z prostriedkov EÚ a súkromné financovanie, ktoré nevytvára dlh. Situácia na trhu práce sa zlepšila a miera nezamestnanosti sa ďalej znížila a dosiahla najnižšiu úroveň od roku 2009. Banky v uplynulých rokoch ozdravili svoje súvahy. Riešenie nesplácaných úverov v držbe správcov mimo bankového sektora je však naďalej pomalé. Pokiaľ ide o politické opatrenia, celkový pokrok bol značný a zameraný na riešenie hlavných zraniteľností, pričom vláda prijala širokú škálu opatrení na zlepšenie podnikateľského prostredia, trhu práce a daňovej správy. Do budúcnosti by pri ďalšom znižovaní verejného dlhu pomohlo, ak by sa naďalej realizovali zdravé fiškálne politiky a hoci pretrvávajú štrukturálne výzvy súvisiace s produktivitou práce, na monitorovanie napredovania v štrukturálnych reformách poskytne príslušný rámec európsky semester.

(7) Rada 21. januára 2025 na základe posúdenia a odporúčania Komisie prijala odporúčanie, ktorým sa schvaľuje národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán Grécka ([6]). Tento plán sa vzťahuje na obdobie od roku 2025 do roku 2028 a predstavuje fiškálnu úpravu rozloženú na štyri roky. Rada odporučila tieto maximálne miery rastu čistých výdavkov: 3,7 % v roku 2025, 3,6 % v roku 2026, 3,1 % v roku 2027 a 3,0 % v roku 2028, čo zodpovedá maximálnym kumulatívnym mieram rastu vypočítaným vo vzťahu k východiskovému roku 2023, a to 6,5 % v roku 2025, 10,3 % v roku 2026, 13,7 % v roku 2027 a 17,1 % v roku 2028.

([4]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([5]) SWD(2026) 137 final.

([6]) Odporúčanie Rady z 21. januára 2025, ktorým sa schvaľuje národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán Grécka (Ú. v. EÚ C, C/2025/661, 10.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/661/oj).

(8) Útočná vojna Ruska proti Ukrajine a jej dôsledky predstavujú pre Európsku úniu existenčnú výzvu. Komisia vyzvala členské štáty, aby požiadali o koordinovanú aktiváciu národnej únikovej doložky Paktu stability a rastu s cieľom podporiť úsilie EÚ o dosiahnutie rýchleho a výrazného zvýšenia výdavkov na obranu ([7]), pričom Európska rada tento návrh 6. marca 2025 uvítala. V nadväznosti na žiadosť Grécka prijala Rada 8. júla 2025 na základe odporúčania Komisie odporúčanie, ktorým sa Grécku povoľuje odchýliť sa od odporúčaných maximálnych mier rastu čistých výdavkov ([8]). Obdobie aktivácie národnej únikovej doložky (v rokoch 2025 až 2028) umožňuje Grécku zmeniť priority výdavkov verejnej správy alebo zvýšiť príjmy verejnej správy tak, aby trvalo vyššie výdavky na obranu neohrozili fiškálnu udržateľnosť v strednodobom horizonte.

(9) Grécko 30. apríla 2026 predložilo svoju výročnú správu o pokroku za rok 2026 ([9]) týkajúcu sa dodržiavania odporúčaných maximálnych mier rastu čistých výdavkov a realizácie reforiem a investícií reagujúcich na hlavné výzvy uvedené v odporúčaniach pre túto krajinu v rámci európskeho semestra. V tejto výročnej správe o pokroku sa zohľadňujú aj polročné správy Grécka o pokroku dosiahnutom pri plnení jeho plánu obnovy a odolnosti v súlade s článkom 27 nariadenia (EÚ) 2021/241.

(10) Rast reálneho HDP v roku 2025 predstavoval 2,1 % a inflácia podľa HICP bola na úrovni 2,9 %. V prognóze Komisie z jari 2026 sa predpokladá nárast reálneho HDP o 1,8 % v roku 2026 a o 1,6 % v roku 2027, zatiaľ čo inflácia podľa HICP má byť v roku 2026 na úrovni 3,7 % a v roku 2027 na úrovni 2,4 %.

(11) Na základe údajov Eurostatu ([10]) sa prebytok verejných financií Grécka zvýšil z 1,3 % HDP v roku 2024 na 1,7 % HDP v roku 2025, zatiaľ čo jeho primárny prebytok sa v roku 2025 zvýšil zo 4,8 % HDP na 4,9 %. Zvýšenie prebytku v roku 2025 odzrkadľuje najmä nižšie úrokové výdavky a obmedzené bežné výdavky spolu s vyššími príjmami z DPH napriek zavedeniu expanzívnych opatrení (0,6 % HDP), a to vrátane zníženia príspevkov na sociálne zabezpečenie, vyšších miezd vo verejnom sektore a cielenej podpory pre domácnosti. Vychádzajúc z opatrení, ktoré boli v príslušných oblastiach politiky známe k dátumu uzávierky prognózy, sa v prognóze Komisie z jari 2026 predpokladá prebytok na úrovni 0,8 % HDP v roku 2026 a na úrovni 0,6 % HDP v roku 2027. Zníženie prebytku v roku 2026 odzrkadľuje najmä vplyv znižovania daní (daň z príjmov fyzických osôb, daň z nehnuteľností a DPH), zvýšenie dôchodkov a miezd vo verejnom sektore, ako aj vyššie výdavky na obranu a dočasné podporné opatrenia v oblasti energií. Ďalšie zníženie prebytku v roku 2027 odzrkadľuje najmä celoročný vplyv expanzívneho fiškálneho balíka na rok 2026, ďalšie zníženie príspevkov na sociálne zabezpečenie a dodatočné zvýšenie miezd vo verejnom sektore.

(12) Podľa odhadov Komisie boli zámery fiškálnej politiky ([11]), ktoré zahŕňajú výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov aj z prostriedkov EÚ, v roku 2025 expanzívne, a to na úrovni 0,8 % HDP. Predpokladá sa, že v roku 2026 budú expanzívne, a to na úrovni 2,8 % HDP, a v roku 2027 budú reštriktívne, a to na úrovni 1,5 % HDP.

([7]) Oznámenie Komisie s názvom Zohľadnenie zvýšených výdavkov na obranu v rámci Paktu stability a rastu, Brusel, 19. 3. 2025, C (2025) 2000 final.

([8]) Odporúčanie Rady z 8. júla 2025, ktorým sa Grécku umožňuje odchýliť sa od maximálnych mier rastu čistých výdavkov stanovených Radou podľa nariadenia (EÚ) 2024/1263 (aktivácia národnej únikovej doložky) (Ú. v. EÚ C, C/2025/3965, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3965/oj).

([9]) Výročné správy o pokroku 2026 sú k dispozícii na adrese: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

([10]) Eurostat – Euro ukazovatele, 22. 4. 2026.

([11]) Zámery fiškálnej politiky sú vymedzené ako miera ročnej zmeny východiskovej rozpočtovej pozície verejnej správy. Ich cieľom je posúdiť hospodársky impulz vyplývajúci z fiškálnych politík, a to tých, ktoré sú financované z vnútroštátnych zdrojov, ako aj tých, ktoré sú financované z rozpočtu EÚ. Zámery fiškálnej politiky sa merajú ako rozdiel medzi i) strednodobým potenciálnym rastom a ii) zmenou primárnych výdavkov bez diskrečných príjmových opatrení a vrátane výdavkov financovaných z nenávratnej podpory (grantov) v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov Únie.

(13) Na základe údajov, ktoré poskytol Eurostat ([12]) sa verejný dlh Grécka znížil zo 154,2 % HDP na konci roka 2024 na 146,1 % HDP na konci roka 2025. K poklesu miery zadlženosti v roku 2025 prispel najmä rast nominálneho HDP a rozpočtový prebytok. Na základe opatrení v príslušných oblastiach politiky, ktoré boli známe k dátumu uzávierky prognózy, sa v prognóze Komisie z jari 2026 predpokladá, že pomer dlhu k HDP sa do konca roka 2026 zníži na 140,7 %, pričom do konca roka 2027 dôjde k ďalšiemu zníženiu na 134,4 %.

(14) Na základe údajov Eurostatu ([13]) dosiahli celkové výdavky verejnej správy na obranu v Grécku v roku 2025 úroveň 2,4 % HDP, čo v porovnaní s referenčným rokom 2024 zodpovedá zvýšeniu o 0,2 percentuálneho bodu HDP. Podľa prognózy Komisie z jari 2026 sa predpokladá, že v roku 2026 dosiahnu 2,6 % HDP, čo v porovnaní s rokom 2024 zodpovedá zvýšeniu o 0,4 percentuálneho bodu HDP ([14]).

(15) Únia naďalej čelí rizikám v súvislosti s narušením dodávok energie a zvýšenou volatilitou cien, ktoré ešte zhoršuje geopolitické napätie ovplyvňujúce svetové trhy s ropou a plynom. Skúsenosti z energetickej krízy v rokoch 2022 – 2023 ukázali, že rozsiahle a necielené opatrenia prinášajú veľké fiškálne náklady a sú sociálne a ekonomicky neefektívne. Od vypuknutia vojny na Blízkom východe vo februári 2026 Grécko prijalo opatrenia fiškálnej politiky na zmiernenie vplyvu vysokých cien energií na domácnosti a podniky ([15]). Patrí medzi ne kombinácia sociálnych transferov a opatrení na podporu cien, najmä necielená dotácia na naftu (0,16 EUR na liter) a cielený palivový lístok, ktorým sa poskytuje 50 – 60 EUR na vozidlo na obdobie od apríla do mája 2026, ako aj cielená dotácia na hnojivá pre poľnohospodárov, ktorá pokrýva 15 % nákladov v odvetví poľnohospodárstva na obdobie od apríla do augusta 2026. Ďalšia podpora zahŕňa jednorazový cielený transfer pre rodiny s deťmi (150 EUR na dieťa) a kompenzácie pre prevádzkovateľov trajektov na zníženie nákladov na dopravu. Podľa prognózy Komisie z jari 2026 sa predpokladá, že fiškálne náklady na tieto opatrenia budú v roku 2026 predstavovať 0,2 % HDP. Podľa odhadov Komisie, ak by tieto opatrenia zostali v platnosti do konca roka 2026, fiškálne náklady na ne by v roku 2026 predstavovali 0,6 % HDP.

(16) Podľa výpočtov Komisie rástli čisté výdavky v Grécku v roku 2025 o 3,0 % a kumulatívne za roky 2024 a 2025 o 2,8 %. Rast čistých výdavkov v roku 2025 je nižší ako odporúčaná maximálna miera rastu. Ak vezmeme do úvahy roky 2024 a 2025 spolu, aj kumulatívna miera rastu čistých výdavkov je nižšia ako odporúčaná maximálna miera rastu.

(17) Podľa výpočtov Komisie sa predpokladá, že čisté výdavky v Grécku porastú v roku 2026 o 7,3 % a kumulatívne za roky 2024, 2025 a 2026 o 10,4 %. Predpokladaný rast čistých výdavkov v roku 2026 je vyšší ako odporúčaná maximálna miera rastu, čo zodpovedá odchýlke na úrovni 1,5 % HDP v ročnom vyjadrení. Ak vezmeme do úvahy roky 2024, 2025 a 2026 spolu, predpokladaná kumulatívna miera rastu čistých výdavkov je tiež vyššia než odporúčaná maximálna miera rastu, čo zodpovedá odchýlke na úrovni 0,2 % HDP v kumulatívnom vyjadrení. Predpokladaná odchýlka sa však nachádza v medziach flexibility národnej únikovej doložky na základe súčasných prognóz výdavkov na obranu.

(18) Kľúčom k zlepšeniu dodržiavania daňových predpisov boli centralizácia a digitalizácia daňovej a colnej správy, pričom zavedenie digitálnych nástrojov a posilnenie systémov dodržiavania predpisov, ktoré sú takisto súčasťou plánu obnovy a odolnosti, prispeli k výraznému zníženiu daňovej medzery na DPH. Na udržanie tohto pokroku je nevyhnutné zachovať investície vrátane IT systémov vyvinutých s podporou z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, a to pridelením dostatočných zdrojov na údržbu systému a vyčlenením vlastných kapacít. Daňový systém zároveň naďalej obsahuje veľký počet daňových výdavkov (1 236 prípadov v roku 2025) so značným vplyvom na rozpočet, čo zvyšuje zložitosť daňového systému a má vplyv na efektívnosť príjmov. Ak by sa začalo realizovať systematické hodnotenie daňových výdavkov, položil by sa tým základ pre racionalizáciu daňových výdavkov, čím by sa zlepšila celková transparentnosť daňového systému a podporila fiškálna udržateľnosť. Ďalšie úsilie je potrebné aj v oblasti colnej správy. Prebiehajúcou centralizáciou colnej správy sa – napriek nižšiemu celkovému dovozu – síce zvýšili colné príjmy, no presadzovanie predpisov a výber príjmov by sa mohli ešte viac posilniť, ak by sa dokončila centralizácia kontrol, posilnili operačné kapacity a rozšírila infraštruktúra na hlavných miestach vstupu vrátane prístavu Pireus.

([12]) Eurostat – Euro ukazovatele, 22. 4. 2026.
([13]) Eurostat, výdavky verejnej správy podľa štatistickej klasifikácie výdavkov verejnej správy (COFOG).
([14]) Vymedzenie výdavkov na obranu v rámci NATO sa líši od vymedzenia výdavkov na obranu v rámci COFOG. K rozdielom navyše môže dôjsť aj v dôsledku času zaznamenania výdavkov, najmä v prípade vojenského vybavenia, keďže pri vykazovaní v rámci NATO sa v súvislosti s časom zaznamenania výdavkov neuplatňujú vnútroštátne účtovné pravidlá.
([15]) Ide o stav k dátumu uzávierky prognózy Komisie z jari 2026 (4. mája 2026).

(19) Grécko pokračovalo v modernizácii verejnej správy. Významnou úpravou po roku 2010 sa rozsah verejnej správy a náklady na ňu do veľkej miery zosúladili s priemerom EÚ. Mzdové náklady gréckeho verejného sektora zostali v roku 2025 vo všeobecnosti na stabilnej úrovni 10,2 % HDP, čo je mierne pod priemerom EÚ (10,3 % HDP). Na udržanie tohto stavu je kľúčové pokračovať v uplatňovaní jednotnej mzdovej tabuľky a zároveň zachovať súčasné úrovne počtu zamestnancov vrátane dočasných zamestnancov. Plán obnovy a odolnosti obsahuje opatrenia na zlepšenie účinnosti verejnej správy vrátane rámca viacúrovňového riadenia prijatého v roku 2023, ktorým by sa mala zlepšiť koordinácia medzi ústrednou, regionálnou a miestnou správou, napríklad v oblastiach hospodárenia s vodami a civilnej ochrany. Očakáva sa, že Grécko začne uplatňovať rámec správy vecí verejných po tom, ako dôjde k prijatiu kodifikovaného zákona, ktorým sa všetky právomoci regionálnej a miestnej správy začlenia do jednotného právneho rámca, ktorý by mal byť zavedený v roku 2026.

(20) Pri znižovaní objemu nesplácaných úverov v súvahách bánk sa dosiahol pokrok, no riešenie zostávajúcich nesplácaných úverov, ktoré v súčasnosti spravujú najmä správcovia úverov, prebieha pomalým tempom. Súdne prekážky, ako napríklad dlhé trvanie súdneho riešenia sporov pred aukciou a po nej, vedú k nízkemu záujmu tretích strán a neúspešným aukciám, čo odďaľuje likvidáciu zábezpeky. Uvedené prieťahy v likvidačnom konaní a následné odrádzanie potenciálnych kupujúcich od účasti na aukciách oslabujú celkovú efektívnosť rámca riešenia dlhov a zároveň znižujú reálnu ponuku nehnuteľností. Oneskorenia takisto prehlbujú krízu v oblasti cenovej dostupnosti bývania, keďže mnoho voľných bytov je viazaných na konania súvisiace s vymáhaním dlhov. Nedávno prijaté procesné opatrenia majú za cieľ riešiť uvedené problémy tak, že sa urýchli riešenie sporov pred aukciou a po nej – ide napríklad o i) procesné zjednodušenia, ii) opatrenia na zabránenie neprimeranej koncentrácii súdnych sporov súvisiacich s vymáhaním v metropolitných oblastiach a iii) digitálnu platformu na dosiahnutie rozhodujúceho pokroku, pokiaľ ide o vzdialené dátumy pojednávaní; ich účinnosť však zatiaľ nie je možné overiť.

(21) Aby sa v širšej miere preberala zodpovednosť za úspešné vykonávanie nástrojov financovania Únie, naďalej treba systematicky, zmysluplne a včas zapájať miestne a regionálne orgány, sociálnych partnerov, občiansku spoločnosť a ďalšie relevantné zainteresované strany, a to aj v kontexte európskeho semestra.

(22) Vykonávanie programov politiky súdržnosti, ktoré zahŕňajú podporu z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR), Fondu na spravodlivú transformáciu (FST), Európskeho sociálneho fondu plus (ESF+) a Kohézneho fondu (KF), v Grécku prebieha rýchlejšie, než je priemer EÚ, a to tak z hľadiska výberu projektov, ako aj z hľadiska platieb. Je dôležité udržať súčasnú dynamiku a zároveň maximalizovať vplyv investícií v praxi. Grécko už v rámci svojich programov politiky súdržnosti prijíma opatrenia na podporu konkurencieschopnosti a rastu. Vykonávanie opatrení si napriek tomu v niektorých oblastiach môže vyžadovať ďalšiu pozornosť – a to vrátane oblastí, ktoré sa týkajú inovácií, odpadového hospodárstva, verejnej mestskej dopravy, železníc a lokálnych opatrení – s cieľom udržať ľudský kapitál aj mimo regiónu hlavného mesta a riešiť demografický pokles v menej rozvinutých regiónoch. Je nevyhnutné zabezpečiť, aby sa rýchlo a účinne realizovali nové investície, ktoré Grécko identifikovalo vo svojom strednodobom preskúmaní fondov politiky súdržnosti – najmä tie, ktoré súvisia s piatimi prioritami stanovenými v nariadení o strednodobom preskúmaní ([16]).

(23) Grécko čelí viacerým výzvam súvisiacim s regulačným zaťažením, prekážkami vstupu na trhy s výrobkami a so službami, s roztrieštenosťou politiky v oblasti výskumu, so zdĺhavými súdnymi konaniami a s neistotou vyplývajúcou z neexistencie plánov, v ktorých by bolo vymedzené využitie pôdy, hoci sa v niektorých z týchto oblastí nedávno prijali politické opatrenia.

([16]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2025/1914 z 18. septembra 2025, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) 2021/1058 a (EÚ) 2021/1056, pokiaľ ide o osobitné opatrenia na riešenie strategických výziev v rámci strednodobého preskúmania.

(24) Grécko zlepšilo svoj regulačný rámec a zaviedlo digitálne nástroje na zefektívnenie interakcie podnikov so štátom, napríklad zjednodušením a digitalizáciou procesu udeľovania licencií na založenie a prevádzku podnikov. Za hlavnú výzvu v oblasti investícií však grécke podniky stále považujú požadované dodržiavanie obchodných predpisov, ako to vyplýva z prieskumov Európskej investičnej banky. Proces udeľovania environmentálnych povolení naďalej zahŕňa viacero služieb a vynakladá sa úsilie na skrátenie času schvaľovania. Jedným z dôvodov je, že regulačný rámec nie je dokončený, keďže ešte neboli prijaté všetky sekundárne akty, ktoré by umožnili zjednodušiť proces udeľovania povolení v prípade nepodstatných zmien. K urýchleniu vydávania environmentálnych povolení by prispela aj dostatočná kapacita a digitalizácia komplexného elektronického registra životného prostredia a súvisiacich procesov udeľovania povolení pre všetky zúčastnené služby. Právny rámec pre koncesné zmluvy na morskom pobreží je navyše zastaraný a bráni investíciám do existujúcej a novej infraštruktúry. Osobitný právny rámec by vzhľadom na veľmi zložité bezpečnostné a environmentálne požiadavky bol prínosom najmä pre infraštruktúru súvisiacu s priemyselnými, ťažobnými a inými podpornými činnosťami. Kľúčovým nástrojom na identifikáciu a odstránenie akéhokoľvek neopodstatneného regulačného zaťaženia by celkovo bolo, ak by sa realizovali dôkladné posúdenia regulačného vplyvu. Očakáva sa, že dokončením katastrálneho mapovania a jeho integráciou do základného informačného systému verejnej a daňovej správy sa zníži administratívne zaťaženie súkromného sektora vrátane poľnohospodárov.

(25) Na odborné služby – najmä advokáti, architekti, stavební inžinieri a účtovníci – sa vzťahujú prísne právne predpisy, ktoré ovplyvňujú vnútroštátne i cezhraničné poskytovanie služieb (vrátane požiadaviek na vstup, obmedzení multidisciplinárnych postupov a reklamy, územných obmedzení a v niektorých prípadoch aj pevne stanoveného rozpisu poplatkov). V oblasti týchto odborných služieb zároveň existuje nízka miera odchodu podnikov z trhu. Podobne pretrváva regulačné obmedzenie obchodu v rámci EÚ, najmä požiadavky na vstup do maloobchodu, zonáciu a udeľovanie licencií. Odvetvie lekární naďalej funguje v rámci prísnych pravidiel pre zriaďovanie prevádzky, spomedzi ktorých možno spomenúť obmedzenia týkajúce sa počtu obyvateľov a geografického rozloženia. Aj v odvetviach dopravy a telekomunikácií sú pravidlá zriaďovania prevádzok v jednotlivých odvetviach prísnejšie než v celej EÚ. V dôsledku častých zmien daňových pravidiel, vysokých nákladov na dodržiavanie predpisov a regulačných prekážok zvyšujú dochádza v rámci jednotného trhu k zvyšovaniu nákladov na vstup na trh a zriaďovanie prevádzok zahraničných investorov a poskytovateľov služieb. Tieto obmedzenia sú obzvlášť výrazné v odborných službách a maloobchode a v odvetví dopravy a sietí.

(26) Riadenie výskumnej politiky a zdroje financovania sú v Grécku naďalej roztrieštené medzi viacerými ministerstvami a verejnými subjektmi a koordinácia medzi týmito orgánmi je slabá. Pokiaľ ide o prístup k financovaniu, investície rizikového kapitálu zostávajú výrazne pod priemerom EÚ a miestnym súkromným kapitálom a trh s rastovým rizikovým kapitálom nie je rozvinutý. Je to prejavom spoliehania sa skôr na štátom podporované iniciatívy než na vyspelé súkromné trhy. Zatiaľ čo prístup k financovaniu v ranom štádiu v podstate korešponduje s porovnateľnými podnikmi v EÚ, pretrvávajú obmedzenia v oblasti financovania, keď sa startupy dostanú do počiatočného štádia alebo do štádia rastu. Navyše možno konštatovať, že hoci sa verejná podpora podnikového výskumu a vývoja zintenzívnila, výdavky súkromného sektora stále výrazne zaostávajú za priemerom EÚ. Do budúcnosti bude naďalej kľúčové posilniť riadenie politiky v oblasti výskumu a zabezpečiť dlhodobé financovanie výskumu a vývoja. Finančné ťažkosti gréckych podnikov ďalej zhoršujú oneskorené platby, najmä zo strany verejného sektora. Podiel MSP, ktoré čelia oneskoreným platbám od verejných orgánov, je oveľa vyšší než priemer EÚ (33 % v porovnaní s 20 %).

(27) Inovačný potenciál Grécka ďalej brzdí neustále nízke využívanie digitálnych technológií v podnikoch, najmä v MSP. Napriek dosiahnutému pokroku je digitalizácia MSP stále výrazne nižšia ako priemer EÚ (v roku 2025 to bolo 55,95 % oproti 71,39 %). Podniky celkovo zaostávajú aj v zavádzaní kľúčových digitálnych technológií, ako je umelá inteligencia, cloud computing a analýza údajov.

(28) Grécku sa podarilo ďalej pokročiť v oblasti zlepšovania účinnosti a efektívnosti justičného systému, a to zmenou občianskeho súdneho poriadku, ktorej cieľom je zlepšiť priebeh občianskoprávnych a obchodných konaní na prvom a odvolacom stupni a v rámci výkonu rozhodnutí a digitalizovať súdne procesy, ako aj prijatím novej právnej úpravy týkajúcej sa sporov z verejného obstarávania. Vypracoval sa kódex mechanizmov alternatívneho riešenia sporov, ktorého pôsobnosť sa rozšíri aj na riešenie sporov súvisiacich s verejným obstarávaním, no tento kódex ešte nie je prijatý. Hoci sa nedávno zaviedlo niekoľko nástrojov digitálnej justície, integrácia informačných technológií do súdnych konaní je stále neúplná, stále sa obmedzuje na niekoľko súdov a nezahŕňa všetky pracovné postupy. Dĺžka konaní na občianskych, trestných a správnych súdoch stále patrí medzi najvyššie v EÚ, čo spôsobuje značné prieťahy, ktoré ovplyvňujú najmä vymáhanie zmluvných a vlastníckych práv, vykonávanie exekučných konaní a riešenie sporov v oblasti verejného obstarávania, hoci sa vďaka nedávnym reformám dosiahol pokrok. Okrem toho existuje priestor na ďalší pokrok pri revízii právneho rámca týkajúceho sa organizácie súdov a postavenia sudcov.

(29) V súčasnosti je schválenými miestnymi územnými plánmi pokrytých len približne 20 % gréckeho územia. Nedostatočné vymedzenie spôsobov využitia pôdy spôsobuje neistotu, pokiaľ ide o povolenú hospodársku činnosť, a vedie k neformálnej výstavbe, ktorá zasa vyvíja neudržateľný tlak na životné prostredie a infraštruktúru. Grécko síce dosiahlo značný pokrok pri vypracúvaní mestských plánov prostredníctvom Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, no ak má dôjsť k urýchleniu investícií, reformu treba dokončiť.

(30) Napriek rastúcemu podielu energie z obnoviteľných zdrojov na celkovej výrobe elektrickej energie je Grécko naďalej vo veľkej miere závislé od fosílnych palív. Veľkoobchodné ceny elektriny sú nestále, k čomu negatívne prispieva geopolitický vývoj, čo sa v Grécku prejavuje mimoriadne výrazne z dôvodu vysokej miery závislosti výroby elektriny od zemného plynu. Grécky plán obnovy a odolnosti obsahuje niekoľko reforiem a investícií vrátane zvýšenia uskladňovacej kapacity, od ktorých sa očakáva, že urýchlia dekarbonizáciu. Výrobná kapacita energie z obnoviteľných zdrojov sa môže ďalej rozšíriť pridaním veternej energie z mora, pričom dôležitým krokom k uľahčeniu jej rozvoja je určenie vhodných oblastí. Na zníženie závislosti Grécka od fosílnych palív a zníženie cien elektriny sú však potrebné ďalšie opatrenia, napríklad podpora riadenia odberu a urýchlenie zavádzania inteligentných meracích zariadení, dokončenie prepojenia ostrovov, zníženie strát v distribučnej sieti a riešenie faktorov, ktoré prispievajú k zvyšovaniu nákladov na elektrinu pre konečných spotrebiteľov.

(31) Grécko naďalej zachováva niekoľko dotácií na fosílne palivá, napríklad na priemyselné použitie, pre ktoré nebol stanovený podrobný harmonogram ich postupného rušenia do roku 2030. Proces elektrifikácie brzdia predovšetkým dotácie na fosílne palivá, ktoré nemajú za cieľ zmierniť energetickú chudobu ani posilniť energetickú bezpečnosť a ktoré nie sú kľúčové pre konkurencieschopnosť priemyslu – práve preto by sa ich postupné rušenie mohlo považovať za prioritu. V Grécku sa pri zdaňovaní energie v niektorých prípadoch naďalej uprednostňuje zemný plyn pred elektrinou, čo môže vzhľadom na rastúci podiel obnoviteľných zdrojov energie na celkovej výrobe elektriny prispieť k zmiešanému cenovému signálu. Konečné ceny energie z fosílnych palív sú v porovnaní s elektrinou nižšie, pričom Grécko patrí medzi členské štáty EÚ s najvyšším pomerom cien elektriny a plynu. Grécko okrem toho zostáva tou krajinou EÚ, v ktorej sú spotrebné dane z nafty v porovnaní so spotrebnými daňami z benzínu mimoriadne nízke, hoci nafta je ekologicky škodlivejšia. Preto by mohlo dôjsť k zmene systému daní z energie, čo by v kombinácii s postupným rušením dotácií na fosílne palivá mohlo poskytnúť silnejšie stimuly pre elektrifikáciu. Cielenejšie využívanie zdrojov príjmov (napr. ETS) by napokon umožnilo vyčleniť dostatočné zdroje na kľúčové podporné schémy (napr. účet OZE), ako aj ďalej podporovať dekarbonizáciu priemyslu a odvetvia dopravy, čo by ďalej prispelo k zelenej transformácii Grécka spravodlivým a inkluzívnym spôsobom.

(32) Hoci Grécko má jeden z najstarších vozových parkov v EÚ, jeho vozový park mestskej autobusovej dopravy bol v posledných rokoch výrazne obnovený zavedením veľkého počtu elektrických autobusov. Grécky sektor dopravy je jedným z hlavných zdrojov emisií CO_2 v krajine. Grécku by prospelo. ak by vypracovalo komplexnú stratégiu vrátane investičného plánu a reforiem na podporu dekarbonizácie odvetvia dopravy, v rámci ktorej by došlo k rozšíreniu využívania elektrických dopravných prostriedkov vrátane zlepšenia kapacity a kvality mestskej verejnej dopravy. Dokončením začatých verejných súťaží pre medziregionálnu a mestskú autobusovú dopravu vytvorí Grécko bezpečnejšie a priaznivejšie prostredie na podporu modernizácie a ekologizácie svojho autobusového parku. Pozitívnym prínosom by bola aj modernizácia autobusových terminálov vo veľkých mestách s cieľom podporiť intermodálnu dopravu. Obnova gréckej osobnej lodnej flotily, v ktorej je viac než 80 % osobných lodí starších ako 20 rokov a nepoužívajú sa na nich zelené technológie, okrem toho ponúka významné hospodárske a environmentálne výhody. V rámci gréckeho plánu obnovy a odolnosti bol vypracovaný hlavný plán obnovy gréckej osobnej lodnej flotily, ktorý môže byť podkladom pre politické rozhodnutia o modernizácii plavidiel, prístavnej infraštruktúre a financovaní.

(33) Grécko sa zaviazalo modernizovať svoj vnútroštátny železničný systém. Cieľom prebiehajúcej reformy železničnej dopravy, podporovanej z prostriedkov Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, je zvýšiť bezpečnosť, efektívnosť, integráciu a modernizáciu gréckeho železničného sektora a lepšie reagovať na dopyt zákazníkov, pričom dôraz sa kladie na posilnenie kapacít a investícií správcu infraštruktúry. Pre podporu týchto snáh majú kľúčový význam zavedenie Európskeho systému riadenia železničnej dopravy a posilnenie prevádzkovej kapacity gréckeho regulačného úradu pre železnice, a to aj prostredníctvom riešenia obmedzených zdrojov. Rozvojom moderného a efektívneho železničného systému môže Grécko využiť svoju strategickú pozíciu brány medzi Európou, východným Stredozemím a čiernomorským regiónom a vytvoriť spoľahlivý, konkurencieschopný a environmentálne udržateľný dopravný systém, ktorým sa podporuje regionálny rozvoj, súdržnosť, cezhraničnú prepojenosť a hospodársky rast.

(34) Grécko je mimoriadne zraniteľné voči zmene klímy a súvisiacim extrémnym poveternostným javom, ako sú intenzívne suchá, povodne, lesné požiare a vlny horúčav. Zvyšujúca sa frekvencia a závažnosť týchto udalostí si vyžaduje nákladnú obnovu poškodenej infraštruktúry a obnovu rozsiahlych lesných a poľnohospodárskych oblastí. Grécku v súčasnosti chýba komplexná stratégia spojená s jasným rozdelením zodpovednosti (vrátane regionálnej a miestnej správy) za plánovanie a realizáciu investícií do adaptácie na zmenu klímy. Ak by Grécko vytvorilo systém viacúrovňového riadenia a začlenilo posudzovanie aspektov odolnosti proti zmene klímy do celej verejnej správy a kľúčových odvetví (napr. energetiky a dopravy), vytvoril by sa priaznivejší rámec na realizáciu požadovanej udržateľnej a účinnej ochrany kľúčových investícií do infraštruktúry pred zmenou klímy v celej krajine vrátane pobrežných a ostrovných regiónov. Vyžadovalo by si to, aby sa uprednostnilo plánovanie založené na rizikách a mobilizácia primeraných verejných a súkromných investícií – a to najmä v odvetviach, v ktorých sa zraniteľnosť voči zmene klímy stále dostatočne nerieši, vrátane dopravy a odvetví závislých od mora, ktoré sú vystavené významným klimatickým rizikám. Ďalej by bolo pre Grécko prospešné, keby prijalo štruktúrovaný prístup k financovaniu rizík katastrof a prijalo ďalšie politické opatrenia na zvýšenie miery krytia súkromným poistením, a to najmä prijatím a vykonávaním národnej stratégie pre súkromné poistenie proti prírodným katastrofám. Súkromné poistné krytie zostáva jedným z najnižších v EÚ a rozdiely medzi regiónom Atika a inými regiónmi sú vysoké, a to aj napriek opatreniam zavedeným v posledných rokoch, pri ktorých sa očakáva, že budú mať vplyv v strednodobom až dlhodobom horizonte.

(35) Grécko je jednou z krajín EÚ s najväčším nedostatkom vody, pričom hlavným spotrebiteľom vodných zdrojov je poľnohospodárstvo, na ktoré pripadá viac než 80 % celkovej spotreby vody. Zásobovanie vodou v krajine je pod značným tlakom a situáciu zhoršujú dlhotrvajúce suchá a extrémne zrážky, pričom neexistuje vhodný rámec na zhromažďovanie a skladovanie povrchovej a dažďovej vody a opätovné využívanie vyčistenej odpadovej vody je obmedzené. Grécko v rámci svojho plánu obnovy a odolnosti vypracovalo novú národnú stratégiu pre vodu na efektívne a udržateľné využívanie vodných zdrojov a zaviedlo pilotnú iniciatívu na reorganizáciu hlavných poskytovateľov vodohospodárskych služieb. Vykonávanie tejto stratégie je spolu s investíciami do udržateľného hospodárenia s vodou a infraštruktúry kľúčové pre budovanie a udržiavanie odolnej infraštruktúry a podporu efektívneho využívania vodných zdrojov. V rámci strednodobého preskúmania politiky súdržnosti zvýšilo Grécko prídely na investície do vodného hospodárstva. Iniciatívy na podporu obehového hospodárenia s vodami a riadenia dopytu, ako aj úsilie o zvýšenie povedomia verejnosti o hodnote a bezpečnosti primerane upravenej odpadovej vody môžu pomôcť zmierniť nedostatok vody a zlepšiť celkovú účinnosť udržateľného hospodárenia s vodami.

(36) Grécko čelí výzvam v oblasti odpadového hospodárstva. Napriek zavedeniu skládkovej dane v roku 2022 a úsiliu o zavádzanie zariadení na nakladanie s odpadom sa stále skládkuje približne 80 % komunálneho odpadu. Potrebu komplexnejšieho a integrovanejšieho prístupu k odpadovému hospodárstvu zdôrazňujú nedostatok vhodných recyklačných zariadení a obmedzený pokrok pri zvyšovaní úrovne recyklácie, ktorá je stále len na úrovni 17,4 % (v EÚ je to 48 %). Na riešenie týchto výziev je nevyhnutné aktualizovať regionálne plány odpadového hospodárstva v súlade s požiadavkami rámcovej smernice o odpade a investovať do infraštruktúry nakladania s tuhým odpadom. Zahŕňalo by to prijatie schém platieb za vyhodený odpad, včasné presadzovanie programov separovaného zberu a posilnenie kapacít regionálnych orgánov pre nakladanie s tuhým odpadom – najmä v oblastiach, ako sú ostrovy, kde sa na vrchole turistickej sezóny intenzívnejšie prejavujú kapacitné obmedzenia. Prijatím týchto opatrení môže Grécko znížiť svoju závislosť od skládok, zvýšiť úroveň recyklácie a podporiť účinnejšie postupy nakladania s odpadom.

(37) Celková výkonnosť Grécka v oblasti zamestnanosti bola v posledných rokoch vysoká, čím sa znížil rozdiel v porovnaní s priemerom EÚ. Nízka účasť žien na trhu práce však vedie k tomu, že rozdiel v zamestnanosti žien a mužov je oproti priemeru EÚ takmer dvojnásobný. Aj napriek zlepšeniam je v Grécku stále značný podiel mladých ľudí, ktorí nie sú zamestnaní ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy (13,6 % v roku 2025), pričom zraniteľné skupiny – napríklad osoby so zdravotným postihnutím alebo Rómovia – čelia pri vstupe na trh práce osobitným ťažkostiam. Ďalšia podpora flexibilných pracovných podmienok a rozšírenie služieb starostlivosti o deti a dlhodobej starostlivosti môžu vytvoriť základy pre vyššiu mieru zamestnanosti, najmä pokiaľ ide o mladých ľudí, ženy a zraniteľné skupiny, a môžu zlepšiť kvalitu pracovných miest. Kľúčovým zostáva aj posilnenie aktívnych politík trhu práce a riešenie nesúladu medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami, a to lepším zameraním systémov vzdelávania a odbornej prípravy na potreby trhu práce a zlepšením koordinácie, účinnosti a výsledkov programov vzdelávania dospelých. Hoci sa zavádzajú strategické rámce a realizujú sa určité opatrenia, veľký podiel obyvateľstva je naďalej ohrozený chudobou, pričom účinnosť sociálnych transferov je pod priemerom EÚ a v posledných rokoch sa výrazne znižuje. Nenaplnené potreby zdravotnej starostlivosti, nízka úroveň poskytovania dlhodobej starostlivosti, vysoké náklady na bývanie a vysoká miera deprivácie zdôrazňujú potrebu silného systému sociálnej ochrany a ďalších opatrení v príslušných oblastiach politiky. Dostupnosť sociálnych a základných služieb je naďalej obmedzená, čo má negatívny vplyv na marginalizované a vzdialené komunity.

(38) Popri hospodárskych a sociálnych výzvach, ktoré sa riešia v pláne obnovy a odolnosti a s využitím iných finančných prostriedkov EÚ, čelí Grécko viacerým ďalším výzvam, ktoré sa týkajú vzdelávania. Účasť na vzdelávaní a starostlivosti v ranom detstve vo veku od troch rokov do začiatku povinnej školskej dochádzky na prvom stupni je naďalej nízka. V roku 2019 (najnovšie údaje Eurostatu za Grécko) bolo Grécko na poslednom mieste spomedzi členských štátov EÚ, pokiaľ ide o mieru účasti, pričom monitorovanie pokroku sťažuje nedostatok aktuálnejších údajov. Nízka je naďalej aj účasť na vzdelávaní a starostlivosti v ranom detstve v nižších vekových skupinách. V roku 2024 sa na vzdelávaní a starostlivosti v ranom detstve zúčastňovalo 28,8 % gréckych detí mladších ako tri roky (EÚ 39,3 %). Táto miera je mimoriadne nízka v prípade detí ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením. Grécko sa vyzýva k zvýšeniu miery účasti detí mladších ako tri roky, aby do roku 2030 splnilo revidovaný barcelonský cieľ na úrovni 42,8 %.

(39) Z najnovších výsledkov Programu OECD pre medzinárodné hodnotenie žiakov z roku 2022 vyplýva, že vysoký podiel 15-ročných gréckych žiakov nedosahuje minimálnu úroveň spôsobilosti v základných zručnostiach. Miera slabých výsledkov patrí medzi najvyššie v EÚ a od roku 2018 sa zvýšila vo všetkých sociálno-ekonomických skupinách, čo poukazuje na štrukturálne problémy v oblasti kvality a spravodlivosti vzdelávacieho systému. Tieto výzvy, ktoré zhoršujú výsledky vzdelávania v Grécku, môžu súvisieť s obmedzeným financovaním vzdelávacích politík, nízkou mierou autonómie škôl, zastaranými metódami hodnotenia žiakov a ťažkosťami pri zavádzaní vyučovacích metód založených na kompetenciách a špecializovaných prístupov k vyučovaniu žiakov so zdravotným postihnutím a špeciálnymi vzdelávacími potrebami. Učitelia majú stále obmedzené možnosti neustáleho profesijného rozvoja, čo v kombinácii s chýbajúcou kultúrou hodnotenia učiteľov ešte viac znižuje kvalitu vzdelávania.

(40) Účasť dospelých na odbornej príprave, ktorá v roku 2022 dosiahla úroveň 16,6 %, je oveľa nižšia ako priemer EÚ a výrazne zaostáva za cieľom Grécka do roku 2030, ktorým je 40 %. Vzhľadom na obmedzenú účinnosť mechanizmov prognózy zručností pretrváva aj napriek nedávnemu zlepšeniu nesúlad medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami. Nízka výkonnosť systému odborného vzdelávania a prípravy oslabuje úsilie o odstránenie rozdielov medzi dopytom po zručnostiach na trhu práce, hoci sa prebiehajúce reformy a iniciatívy zameriavajú na riešenie tohto problému. Napriek rastúcemu dopytu je podiel odborníkov v oblasti IKT na celkovej zamestnanosti najnižší v EÚ, a to na úrovni 2,5 %. Okrem toho je celkový podiel dospelých so základnými alebo s vyššími ako základnými digitálnymi zručnosťami v roku 2025 na úrovni 50,96 %, čo je o 10 percentuálnych bodov menej ako priemer EÚ. Vyriešením týchto výziev by sa zároveň prispelo k podpore vzostupnej sociálnej konvergencie, čo je v súlade s analýzou jednotlivých krajín útvarov Komisie v druhej fáze, vychádzajúcou z rámca sociálnej konvergencie ([17]).

(41) Ceny nehnuteľností na bývanie rastú od roku 2019 vysokým tempom, a to v dôsledku silného dopytu a utlmenej stavebnej činnosti. Domáci dopyt sa v období po pandémii zvýšil a zostáva silný. Zahraničný dopyt, ktorý bol stimulovaný programom zlatých víz a investičnými príležitosťami v oblasti cestovného ruchu, sa v roku 2025 mierne znížil. Ponuku bývania obmedzujú roky pomalých investícií do bývania, ktoré sú v kontexte EÚ stále nízke, a to aj napriek nedávnemu nárastu stavebnej činnosti. Ceny nehnuteľností na bývanie a nájomné rastú rýchlejšie než príjmy, v dôsledku čoho sa zhoršila dostupnosť bývania, čo zasiahlo veľkú časť obyvateľstva. V rámci gréckeho plánu obnovy a odolnosti sa pripravuje národná stratégia bývania a program recipročnej výmeny verejného majetku („*Kinoniki Antiparochi*“), ktorý má stimulovať developerov zo súkromného sektora, aby investovali do dostupného a sociálneho bývania.

(42) Grécko prostredníctvom svojho plánu obnovy a odolnosti investovalo do prechodu na systém zdravotnej starostlivosti založený na primárnej starostlivosti. Na základe tohto úsilia treba ďalej podporovať prístup ku kvalitnej a cenovo dostupnej zdravotnej starostlivosti a znižovať vysokú mieru neuspokojených potrieb v oblasti zdravotnej starostlivosti, ktoré uvádza obyvateľstvo. Patrí sem zabezpečenie fungovania reformy v oblasti osobných lekárov a systému odporúčaní a riešenie nedostatku zdravotných sestier a všeobecných lekárov, ako aj ich geografickej nerovnováhy, ktorá zostáva kľúčovou výzvou a sťažuje prístup k starostlivosti. Grécko v tejto súvislosti stále vykazuje jeden z najvyšších podielov doplatkov v celej EÚ. Kľúčovým aspektom pri riešení tohto problému je prehodnotenie rozsahu spoluúčasti na zdravotnej starostlivosti a zabezpečenie verejného krytia zubnej starostlivosti. Vzhľadom na investície Grécka do digitálnej transformácie zdravotníctva možno konštatovať, že pri urýchľovaní zavádzania nástrojov a služieb elektronického zdravotníctva by pomohlo. ak by sa vyvinulo ďalšie úsilie o zvýšenie digitálnej zdravotnej gramotnosti. Do budúcnosti bude pre vypracovanie politík s vysokým vplyvom na riešenie výziev v systéme zdravotnej starostlivosti nanajvýš dôležité, aby sa sprístupnili a využívali vysokokvalitné údaje z celého odvetvia.

([17]) SWD(2026) 122 final – Second-stage country analysis on social convergence in line with the Social Convergence Framework (SCF) (Analýza jednotlivých krajín týkajúca sa sociálnej konvergencie v súlade s rámcom sociálnej konvergencie vypracovaná v druhej fáze).

(43) Vzhľadom na úzke prepojenia medzi ekonomikami členských štátov eurozóny a ich kolektívny príspevok k fungovaniu hospodárskej a menovej únie Rada v roku 2026 odporučila, aby členské štáty eurozóny prijali opatrenia na plnenie odporúčania týkajúceho sa hospodárskej politiky eurozóny na rok 2026, a to aj prostredníctvom svojich plánov obnovy a odolnosti. V prípade Grécka odporúčanie č. 1 pomáha pri vykonávaní prvého, druhého, tretieho a štrnásteho odporúčania týkajúceho sa eurozóny, odporúčanie č. 2 pomáha pri vykonávaní štvrtého odporúčania týkajúceho sa eurozóny, odporúčanie č. 3 pomáha pri vykonávaní siedmeho, ôsmeho a deviateho odporúčania týkajúceho sa eurozóny, odporúčanie č. 4 pomáha pri vykonávaní siedmeho odporúčania týkajúceho sa eurozóny a odporúčanie č. 5 pomáha pri vykonávaní piateho odporúčania týkajúceho sa eurozóny.

(44) Vzhľadom na kľúčovú úlohu ľudského kapitálu pri posilňovaní konkurencieschopnosti a strategickej autonómie Únie Rada v roku 2026 odporučila, aby členské štáty prijali opatrenia na urýchlené riešenie štrukturálnych výziev súvisiacich s ľudským kapitálom v oblasti zručností, vzdelávania a odbornej prípravy, ktoré bránia konkurencieschopnosti. K vykonávaniu odporúčania Rady týkajúceho sa ľudského kapitálu v Únii môžu prispieť aj odporúčania na rok 2026 adresované Grécku.

TÝMTO ODPORÚČA, aby Grécko v rokoch 2026 a 2027 prijalo opatrenia s cieľom:

1. Naďalej dodržiavať maximálne miery rastu čistých výdavkov, ktoré odporučila Rada 21. januára 2025, a zároveň využiť flexibilitu podľa národnej únikovej doložky, ktorú aktivovala Rada. Posilniť celkové výdavky na obranu a bezpečnosť a pripravenosť a zároveň zabezpečiť udržateľnosť dlhovej služby a efektívnosť výdavkov, ako aj postupnú úpravu rozpočtu s cieľom udržiavať výdavky na obranu na štrukturálne vyššej úrovni. Zabezpečiť, aby opatrenia prijaté na zmiernenie vplyvu zvýšenia cien energií vyplývajúceho z krízy boli dočasné, zamerané na ochranu zraniteľných domácností alebo na riešenie potrieb energeticky náročných podnikov, aby sa zachovali stimuly na úspory energie a aby sa zabezpečilo, že ich fiškálne náklady budú zlučiteľné so záväzkami vyplývajúcimi z fiškálneho rámca EÚ. Pokračovať v úsilí o zlepšenie dodržiavania daňových predpisov, a to aj prostredníctvom ďalšej centralizácie a digitalizácie colných a daňových kontrol, a zlepšiť transparentnosť daňového systému vyhodnocovaním a racionalizáciou daňových výdavkov. Ďalej zlepšovať efektívnosť a účinnosť verejnej správy úplným zavedením rámca viacúrovňového riadenia. Pokračovať v prebiehajúcom znižovaní objemu nesplácaných úverov, ktoré držia banky a správcovia úverov, urýchlením súdnych konaní súvisiacich s likvidáciou.

2. Zabezpečiť kontinuitu reforiem a investícií realizovaných v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Udržať dynamiku vykonávania programov politiky súdržnosti, vo vhodných prípadoch na základe prerozdelenia prostriedkov na strategické priority a flexibility, ktoré sa dohodli v kontexte strednodobého preskúmania rámca politiky súdržnosti.

3. Zjednodušiť reguláciu, zefektívniť a digitalizovať administratívne procesy. Dokončiť regulačné rámce pre environmentálne licencie a koncesné zmluvy na morskom pobreží. Odstrániť veľké prekážky, ktoré bránia vstupu odborných služieb na trh, ako aj zakladaniu podnikov. Zlepšiť riadenie národného systému výskumu, vývoja a inovácií znížením fragmentácie riadenia a financovania politiky v oblasti výskumu. Uľahčiť prístup k financovaniu pre startupy a scaleupy, a to aj rozvojom miestneho súkromného a rizikového kapitálu. Podporovať digitalizáciu podnikov, najmä MSP. Pokračovať v úsilí o zefektívnenie súdnych konaní a skrátenie ich dĺžky zrýchlením občianskoprávnych konaní a konaní o verejnom obstarávaní. Dokončiť reformu územného plánovania prostredníctvom uvedenia do účinnosti územných plánov pokrývajúcich celé územie.

4. Podporiť cenovo dostupnú elektrinu rozvojom flexibilných riešení, dokončením prepojenia ostrovov a zlepšením kvality a kapacity distribučnej siete a ďalším rozšírením výroby energie z obnoviteľných zdrojov aj prostredníctvom kapacity veternej energie na mori. Zmeniť nastavenie daní z energie tak, aby stimulovali elektrifikáciu, a prijať konkrétne kroky na postupné zrušenie dotácií na fosílne palivá, najmä v priemyselnom sektore. Urýchliť dekarbonizáciu odvetvia dopravy, dokončiť reformu autobusovej dopravy a rozšíriť a modernizovať vnútroštátny železničný systém vrátane zavedenia Európskeho systému riadenia železničnej dopravy. Posilniť odolnosť proti zmene klímy zabezpečením odolnosti kľúčovej infraštruktúry proti zmene klímy a prijatím opatrení na zvýšenie miery súkromného poistenia proti škodám spôsobeným prírodnými katastrofami, a to aj prijatím národnej stratégie. Zlepšiť hospodárenie s vodami a vodnú infraštruktúru. Aktualizovať plány odpadového hospodárstva a zlepšiť nakladanie s tuhým odpadom, a to aj na regionálnej úrovni a na ostrovoch.

5. Zvýšiť mieru zamestnanosti žien, mladých ľudí a zraniteľných skupín a zlepšiť kvalitu pracovných miest zintenzívnením úsilia v oblasti flexibilných pracovných podmienok a rozšírením formálneho vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve a dlhodobej starostlivosti. Zlepšiť výsledky vzdelávania rozšírením odbornej prípravy a hodnotenia učiteľov a autonómie škôl. Pokračovať v zefektívňovaní sociálnych dávok a zlepšovaní prístupu k službám. Rozšíriť ponuku cenovo dostupného a sociálneho bývania, a to aj prostredníctvom nového stavebného zákona. Podporiť prístup ku kvalitnej a cenovo dostupnej zdravotnej starostlivosti posilnením primárnej zdravotnej starostlivosti, riešením nedostatku a geografickej nerovnováhy zdravotných sestier a lekárov a obmedzením doplatkov.

V Bruseli 10. júla 2026

Za Radu

predseda

S. HARRIS